

XIII. évf. 3. szám 2012. február 2.

Téli gondolatok

Ha a meteorológiai előrejelzés szerint alakul az időjárás, mire hírlevelünk megjelenik, beköszönt az igazi tél. „Na, végre” - mondják a szakmabeli termelők, hiszen a zöldség-gyümölcs kertészetnek nem kedvez az enyhe tél. A hótakaró védelmére, és az abból - olvadás után - keletkező csapadékra nagy szükség van. A kár- és kórokozók ellen is a leghatékonyabb fegyver a téli minuszokkal „terhes” időjárás. Ugyanakkor, a kora tavaszi művelést is nagyban megkönnyíti, ha a termőföld télen porhanyósra fagy.

Ha a kemény téli időjárást a másik - nagyban árusítókat érintő - oldaláról szemléljük, akkor kevésbé kecsegtető a februárra prognosztizált fagy. Míg a piaci árusítás védett körülményeit - gázfűtésű sugárzókkal, kályhával, védőtakarással stb. - biztosítani tudják a termelők, a távolabbi régiókból - temperált járművek nélkül - bizony kockázatos lehet majd a szállítás.

Így meglehet, hogy a hónap elején a - várhatóan megélénkülő - kereslettel szemben a termelői árukínálat elmarad. Arról nem beszélve, hogy bizonyos termények (kelkáposzta, karfiol, fehérrépa) a földeken, a földben telelnek. Nagyobb hótakaró alól, vagy a fagyott földekről az elkövetkező hetekben aligha lehet majd a fent nevezett zöldséféleket felszedni. Kínálathiányuk miatt átmeneti drágulásra lehet számítani.

A hó- és jégmentes utak, a piac üzemeltetése - minden téli megpróbáltatás ellenére - biztosított lesz. Még a legnagyobb havazásokra is felkészültek a nagybani munkatársai. Lesz elegendő szektorhely is a termelői árusításhoz. Az időjárási viszontagságok miatt a termelői részvétel bizonyára csökken. Ilyenkor a jelenlévőknek célszerű közel egymás mellett meghúzódni. Kérjük, ha szükséges, igyekezzen mindenki a körülményekhez alkalmazkodni.

Naprakészen

Felhívjuk úgy a termelők, mint a termelői és/vagy kereskedelmi tevékenységet folytató

Megjelenik kéthetente

vállalkozások figyelmét, hogy az idei esztendő a gyors és folyamatos törvényi és rendeleti változások, változtatások jegyében kezdődött és akár folytatódhat is. A sokakat érintő és nagyobb horderejű előírásokról rendre ezeken a hasábokon is beszámolunk.

Jelenleg csupán arra kívánunk rávilágítani, hogy a megbízható, rátermett könyvelők - szükség szerint könyvvizsgálók - ma már nélkülözhetetlen munkatársai, segítői és - kizárólag a törvényes eszközök alkalmazásával - hasznos tanácsadói lehetnek a vállalkozásoknak. A szükséges és előírásnak megfelelő munkáltatói, termelői, kereskedelmi stb. tevékenység folytatása közben/mellett szem előtt kell tartani a leggazdaságosabb megoldásokat is! Ez utóbbiakhoz gyakran csak felkészült tanácsadók tudnak praktikus javaslatokkal segítséget adni. Ajánlatos - gyakran pénzben mérhetően is eredményes lehet - fontos kérdésekhez, döntésekhez több helyről szakmai tippet kérni. Egyre több azoknak a vállalkozásoknak az ajánlata, amelyekhez érdemes tanácsadásra bejelentkezni. Akik megtehetik, azoknak adott esetben egy-egy tanfolyam, vagy szeminárium tandíja, vagy oktatási költsége se legyen drága! Többszörösen visszatérülhet.

Import drágaság

A piac klasszikus importszezonja nagyjából ezekben a hetekben tetőzik annál fogva, hogy a hazai primőrúru (paradicsom, friss retkeféle, fejes saláta) szinte a minimumra esett vissza. A jelenlegi piaci kínálat primőrpalettája szinte teljes egészében importszármazású. Ebben nincs semmi újdonság, hiszen visszatérő jelenség a kora tavaszig kitartó importdömping.

Ámde az árak az idén kissé elhúztak a megszokott szintektől. Mi más lenne az oka, mint a hazai fizetőeszköz gyengülése az euróhoz képest? Van ebben igazság, de az importbeszerzések és a hazai piacon megjelenő kínálati árak között sokkal komplikáltabb a viszony, minthogy leegyszerűsíthető volna a devizaárfolyam változására. Mivel az unión belüli üzletkötések €-ban történnek, így termé-

PIACI HÍREK

szetesen érzékenyek az árak az utóbbi hetek, hónapok árfolyamváltozásaira. A naponta változó árfolyamra nem lehet üzletkötéseket alapozni. Ezért a hazai importbeszerzők igyekeznek rövidebb (egy hetes) időszakra vonatkozó, kötött árfolyamszinten kereskedni. Ezzel árfolyamkockázatot vállalnak, hiszen mire az áru megérkezik, piacra kerül, és az importárut kifizetik, a kereslet-kínálat viszonya és az ebből adódó hazai árak változhatnak, nem is beszélve a devizaárfolyamról. Esetenként extra nyereséget, de máskor veszteséget okozhat.

Felmerülhet az általános forgalmi adó 2%-os emelkedésének hatása is, mint árnövelő tényező. A piacon működő nagykereskedelmi vállalkozások ezt igyekeznek a kiskereskedői vásárlókra **nem** áthárítani. A beszerzési forrásaik megválasztásával - pl. közvetlenül a termőterületről vásárolva -, a közvetítő szegmensek kihagyásával próbálnak a beszerzési költségeken faragni. Az üzemanyag-költség is lényeges szereplője a távolról fuvarozott szállítmányoknak. Ez olyan tényező, amit ugyancsak módjával lehet áthárítani a vásárlókra. Éppen ezért a közelebbi termőterületek előnyösebb ajánlata a számukra piacképesebb lehet.

A hazai köztudatban is ismert tény a görög gazdasági válság. Hogy van-e hatással az ebből a régióból érkező importra -, arra egyik importkereskedő cégünk beszerzési munkatársa válaszolt: „Jelenleg a klasszikus (görög) citrusfélék vannak piacon. A válság közvetlenül a görög importot nem érinti, de az ottani vállalkozásokat annál inkább” - kaptuk a választ. „Az export után járó forgalmi adó-visszatérítéseket ugyanis a görög állam csak hosszú hónapok után és nehézkesen juttatja vissza, ami egyik-másik görög szállítónkat teljesen ellehetetleníti.”

A jelenlegi - általánosnak nevezhető - importdráguláshoz termékenként egyéb tényezők is közrejátszanak. Példa erre a cukkini kiugróan magas (750 - 900 Ft/kg) ára, melybe mennyiségi kínálatának csökkenése is beleépült. Ide sorolható a banán árának - előző számunkban már körvonalazott - emelkedése is, ami tovább növekszik. Ez utóbbi sem példa nélküli esemény.

Vannak időszakok, amikor a dél- és latin-amerikai klasszikus banánnagyhatalmak (Ecuador, Kolumbia, Costa Rica stb.) mesterségesen változtatnak a termelői árakon. Bizonyára tehetik, hiszen a kereslet olykor éppen a kínálati mennyiséggel megy szembe és ilyenkor a legnagyobb fogyasztói államoknak „semmi sem drága”. Amennyiben mi, magyar fogyasztók is igényeljük - és miért ne igényelnénk az évtizedek alatt oly kedvelté vált déligyümölcsöt -, kénytelenek vagyunk a már az ültetvényekről drágábban elszármazó, drágább devizáért beszerzett, emelkedő üzemanyagáron ideszállított, 27%-os forgalmi adóval terhelt banánt fogyasztani.

Tojásételek is drágábban

Mint az a média által közismertté vált, többek között hazánkban sem sikerült az uniós előírásoknak megfelelő tojótartással kapcsolatos beruházásokat maradéktalanul megvalósítani. Korábbi írásainkban már beszámoltunk a ketrecbővítés kötelezettségéről, és hogy mindez mekkora terheket ró a nagybanin is árusító tojástermelő vállalkozók számára. Most a megvalósítás kérdésére visszatérve, kiderült, hogy a nagybanisok között is vannak, akik megoldották - egyesek pályázati támogatással - a beruházást, de csökkent az állományuk, mások viszont tőke hiányában lemondtak a bővítésről és felszámolták tojótartásukat. Olyanokkal is beszélünk, akik az idei esztendőben befejezik a tyúkketrecek cseréjét. A jelenlegi helyzet ad magyarázatot a tojás csökkenő kínálatára.

A tojás hozam növekedésére legfeljebb a jövő évtől lehet számítani. A beruházások végrehajtása után azonban a magasabb önköltségi árak, és a kimerülő olcsó importlehetőségek miatt a tojás fogyasztói ára minden bizonnyal magasabb (40 - 50 Ft/db) szinten stabilizálódik. - tudtuk meg Földi Pétertől a Baromfi Termék Tanács szaktanácsadójától. (Jelenlegi nagybanin ára max. 30 - 34 Ft/db).

A fogyasztók számára nem vigasztaló, hogy a tojótartások uniós „kényeztetése” miatt dráguló tojásból készül majd a jövőben a madártej.